Lietas Nr. A420262916
Lietas arhīva Nr. A42-02629-16/37

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Jelgavā 2016.gada 27.decembrī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnesis A.Vīksne,

piedaloties pieteicējam /pers. A/ un atbildētājas – Latvijas Lauksaimniecības universitātes pārstāvei /pers. B/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru Latvijas Lauksaimniecības universitāte saskaņotu suvenīru tirdzniecības vietas izvietošanu Jelgavas pils parka teritorijā, izdošanu.

Aprakstošā daļa

[1] 2015.gada 11.novembrī pieteicējs /pers. A/ vērsies Latvijas Lauksaimniecības universitātē (turpmāk - LLU) ar iesniegumu, kurā lūgts dot saskaņojumu tirdzniecības vietas izvietošanai Jelgavas pils parkā pie kariešu namiņa.

LLU Nekustamā īpašuma iznomāšanas komisija 2015.gada 16.novembrī konstatēja, ka Jelgavas pils ar parku ir valsts nozīmes arhitektūras piemineklis, kas atrodas LLU valdījumā, un LLU ir noteikti plāni attiecībā uz pils un parka izmantošanu. LLU ir ieinteresēta, lai tūristi apskatītu pili un iegādātos kvalitatīvus, ar pils vēsturi saistītus suvenīrus. Tūristu vajadzībām ir izstrādātas dažādas suvenīru līnijas, kas atbilst dažādām gaumēm. Suvenīrus ar pils un LLU simboliku var iegādāties gan Jelgavas pils muzejā, gan Rundāles pils muzeja ekspozīcijā Kurzemes hercogu kapenēs, kas arī atrodas Jelgavas pilī. Ļoti plašs suvenīru klāsts ir pārstāvēts Trīsvienības baznīcas tornī. Ievērojot minēto, komisija nolēma nesniegt atļauju tirdzniecības vietas izvietošanai Jelgavas pils parkā pie kariešu namiņa *(LLU Nekustamā īpašuma iznomāšanas komisijas 2015.gada 16.novembra protokols Nr.2015/44).*

Nepiekrītot LLU Nekustamā īpašuma iznomāšanas komisijas 2015.gada 16.novembra lēmumam, pieteicējs to apstrīdēja LLU rektoram.

Ar LLU rektora p.i. 2016.gada 6.janvāra lēmumu Nr.4.3-30/6 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) LLU Nekustamā īpašuma iznomāšanas komisijas 2015.gada 16.novembra lēmums atzīts par likumīgu un pamatotu.

[2] Nepiekrītot pārsūdzētajam lēmumam, pieteicējs ar pieteikumu vērsās Administratīvajā rajona tiesā.

Pieteikumā norādīts, ka pieteicējs vēlas realizēt kartiņas, suvenīrus, magnētiņus, bukletus, kalendārus un tamlīdzīgu tūrismu un Jelgavas vēsturi popularizējošu produkciju. Tirdzniecība pārsvarā notiktu brīvdienās un svētku dienās.

LLU aizbildinās, ka suvenīru tirgotava jau eksistē pils kapenēs, tomēr tā eksistē tikai formāli.

Šādā veidā LLU liedz pieteicējam kā profesionālam gidam un cilvēkam, kurš pārvalda kultūras vēsturi un pārzina Jelgavas vēsturi, izpausties un attīstīt ekskursiju nozari Jelgavā.

[3] Rakstveida paskaidrojumā par pieteikumu LLU to neatzīst un uzskata par nepamatotu, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā konstatēto un papildus paskaidrojot sekojošo.

Saskaņā ar Augstskolu likumu LLU pamatfunkcija ir studiju procesa un zinātniskās darbības nodrošināšana, savukārt saimnieciskā darbība tiek veikta kā papildinoša funkcija atbilstoši LLU mērķiem.

LLU arī rūpējas par vienota Jelgavas pils ar parku tēla saglabāšanu, plāno tajā paredzētās aktivitātes, strikti ievēro normatīvos aktus, kas reglamentē saimniecisko darbību gan valsts īpašumos, gan kultūrvēsturiskajos pieminekļos, tos maksimāli saistot ar LLU pamatfunkcijām.

Ievērojot to, ka LLU ir uzsākusi un plāno turpināt plašus Jelgavas pils rekonstrukcijas un renovācijas pasākumus, kas daļēji skars arī Jelgavas pils parku, kā arī to, ka, LLU ieskatā, Jelgavas pilsētā ir vietas, kur tūristu un pilsētas viesu pulcēšanās ir daudz aktīvāka nekā Jelgavas pils parkā, LLU neatbalsta suvenīru tirdzniecības vietas izvietošanu Jelgavas pils parkā.

Pieteicējs pieteikumā nav norādījis nevienu apstākli, kāpēc LLU pieņemtie administratīvie akti būtu atzīstami par nepamatotiem vai nelikumīgiem un līdz ar to atceļamiem, kā arī nav norādījis atsauci uz normatīvajiem aktiem, kuri paredzētu pienākumu LLU izsniegt pieprasīto atļauju.

[4] 2016.gada 3.novembrī tiesā saņemts pieteicēja papildu paskaidrojums, kurā norādīts, ka viņa ieceres īstenošana būtu abpusēji izdevīga – tiktu attīstīta tūrisma nozare, pilnveidots LLU tēls, kā arī daļa suvenīru tirgotavas peļņas tiktu novirzīta LLU fondu papildināšanai.

[5] Tiesas sēdē pieteicējs prasījumu uzturēja, pamatojoties uz pieteikumā un rakstveida paskaidrojumā ietvertajiem apsvērumiem, papildus norādot, ka nesaskata iemeslus, kādēļ nevar izsniegt atļauju. Ja LLU nepatīk pieteicēja izvēlētā vieta, lai ierāda pils parkā piemērotāko vietu.

LLU pārstāve prasījumu neatzina, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un rakstveida paskaidrojumā minēto, papildus norādot, ka pils parkā tiek organizēti ikgadēji pasākumi, kuros tiek atļauta tirdzniecība, kas ir saskaņota ar pašvaldību. Pastāvīgu tirdzniecības vietu izvietošana nav LLU mērķis. Izņemot firmu, kas veic ēdināšanu, pilī nav neviena cita saimnieciska objekta. LLU ieskatā, izvēlētā vieta nav piemērota.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir nepamatots un noraidāms.

[7] Lietā nav strīda, ka 2015.gada 11.novembrī pieteicējs vērsies LLU ar iesniegumu, kurā lūgts dot saskaņojumu tirdzniecības vietas izvietošanai Jelgavas pils parkā pie kariešu namiņa *(lietas 73.lapa)*.

2015.gada 16.novembrī LLU Nekustamā īpašuma iznomāšanas komisija nolēma nesniegt atļauju tirdzniecības vietas izvietošanai Jelgavas pils parkā pie kariešu namiņa *(LLU Nekustamā īpašuma iznomāšanas komisijas 2016.gada 16.novembra protokols Nr.2015/44, lietas 77.lapa)*.

Ar pārsūdzēto lēmumu *(lietas 81.lapa)* sākotnējais lēmums atzīts par likumīgu un pamatotu, proti, pēc būtības pieteicējam atteikts saskaņot tirdzniecības vietas izvietošanu Jelgavas pils parkā pie kariešu namiņa.

Secināms, ka lietā pastāv strīds, vai LLU pamatoti nolēma pieteicējam nesaskaņot tirdzniecības vietas izvietošanu Jelgavas pils parkā pie kariešu namiņa. Minētais kopsakarā ar pieteicēja prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu norāda, ka tiesai jāvērtē, vai pieteicējam saskaņojama tirdzniecības vietas izvietošana Jelgavas pils parkā pie kariešu namiņa.

[8] Kā izriet no Zemesgrāmatu apliecības *(lietas 69.lapa),* Latvijas Lauksaimniecības universitāte - Jelgavas pils ar parku ir Valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Par minēto strīds nepastāv.

Likuma "Par valsts kultūras pieminekļu aizsardzību" 10.pants paredz, ka saimnieciskā darbība un cita veida darbība kultūras pieminekļos (to teritorijās, zonās, muzeju rezervātos, nacionālajos parkos u. c.), kā arī kultūras pieminekļu attēlu un simbolu izmantošana komercdarbībai atļauta tikai ar kultūras pieminekļa īpašnieka piekrišanu.

Savukārt Jelgavas pilsētas pašvaldības 2012.gada 26.janvāra saistošo noteikumu Nr.12-4 "Kārtība, kādā tiek saskaņota un organizēta ielu tirdzniecība publiskās vietās" 7.3.punkts noteic, ka iesniegumam papildus jāpievieno saskaņojums ar nekustamā īpašuma īpašnieku vai tiesisko valdītāju *(izskatāmā gadījumā - LLU)*.

Secināms, ka, pirms saņemt Jelgavas pilsētas pašvaldības atļauju ielu tirdzniecībai publiskā vietās *(izskatāmajā gadījumā - Jelgavas pils parkā)*, pieteicējam nepieciešams saņemt LLU saskaņojumu *(kas netika sniegts)*.

Tiesa, iepazīstoties ar iepriekšminēto tiesību normu regulējumu, konstatē, ka nepastāv stingri noteikti kritēriji šādu saskaņojumu izsniegšanai. Līdz ar to secināms, ka saskaņojuma sniedzējam pastāv plaša rīcības brīvība, izdodot saskaņojumu, katrā konkrētā gadījumā izvērtējot esošos faktiskos un tiesiskos apstākļus.

[9] Lietā nav strīda, ka LLU ir valsts akreditēta augstskola, līdz ar to uz viņu attiecas Augstskolu likuma regulējums.

Augstskolu likuma 3.panta pirmā daļa noteic, ka augstskolas ir augstākās izglītības un zinātnes institūcijas, kas īsteno akadēmiskas un profesionālas studiju programmas, kā arī nodarbojas ar zinātni, pētniecību un māksliniecisko jaunradi.

No minētā secināms, ka saskaņā ar Augstskolu likumu LLU pamatfunkcija ir studiju procesa un zinātniskās darbības nodrošināšana, savukārt saimnieciskā darbība tiek veikta kā papildinoša funkcija atbilstoši LLU mērķiem *(Augstskolu likuma 80.pants)*. Līdz ar to LLU administrācijas pamatuzdevums ir nodrošināt LLU sekmīgu darbību mācību iestādes formā, nodrošinot iepriekšminēto Augstskolu likumā noteikto funkciju izpildi.

Tiesa piekrīt pieteicējam, ka iepriekšminētās LLU noteiktās pamatfunkcijas nevar būt par pamatu secinājumam, ka tādējādi LLU būtu liegta iespēja popularizēt Jelgavas pili arī kā kultūrvēsturisku objektu.

Tomēr tiesa pievienojas LLU viedoklim, ka izskatāmajā gadījumā nebūtu sniedzams saskaņojums suvenīru tirdzniecības vietas izvietošanai Jelgavas pils parka teritorijā, tā, iespējams, degradējot vienota Jelgavas pils ar parku tēla saglabāšanas ideju *(minētais nav pretrunā ar LLU saskaņotajiem augu tirdzniecības svētkiem, kas ir īslaicīgs pasākums vienreiz gadā)*.

LLU paskaidrojumos norāda, ka ir ieinteresēta, lai tūristi apskatītu Jelgavas pili un iegādātos kvalitatīvus ar pils vēsturi saistītus suvenīrus, un ir izstrādātas dažādas suvenīru līnijas, kas atbilst dažādām tūristu vajadzībām un gaumēm. Tāpat LLU norāda, ka suvenīrus ar pils un LLU simboliku var iegādāties gan Jelgavas pils muzejā, gan Rundāles pils muzeja ekspozīcijā Kurzemes hercogu kapenēs, kas arī atrodas Jelgavas pilī, kā arī plašs suvenīru klāsts ir pārstāvēts Trīsvienības baznīcas tornī. Tiesa piekrīt LLU viedoklim, ka līdz ar to ir nodrošināta tūristu vajadzībām nepieciešamo suvenīru iegādes iespēja, izmantojot jau esošās tirdzniecības vietas. Savukārt, kā izriet no lietas materiāliem, pieteicējs ne LLU, ne tiesai nav iesniedzis iespējamo suvenīru sortimentu, kas tiktu piedāvāts pieteicēja tirdzniecības vietā. Līdz ar to tiesai nav iespējams izvērtēt ne suvenīru sortimentu, ne tā kvalitāti un atbilstību pieteicēja iecerei, proti, popularizēt LLU *(Jelgavas pili un parku)* arī kā kultūrvēsturisku objektu.

Pieteicējs pieteikumā norāda, ka, atsakot saskaņojumu, LLU liedz pieteicējam kā profesionālam gidam un cilvēkam, kurš pārvalda kultūras vēsturi un pārzina Jelgavas vēsturi, izpausties un attīstīt ekskursiju nozari Jelgavā.

Tiesa vēlas norādīt, ka minētais atteikums nav uzskatāms par tādu, kas liegtu pieteicēja, "kā profesionālam gidam un cilvēkam, kurš pārvalda kultūras vēsturi un pārzina Jelgavas vēsturi, izpausties un attīstīt ekskursiju nozari Jelgavā", jo pastāv daudzas citas vietas tirdzniecības vietas izveidei *(piemēram, jaunizveidotā stāvvieta pie Pasta salas, līdzīgi, kā tas notiek stāvvietās pie Turaidas pils rezervāta u.tml.),* kā arī iespējas sniegt kvalitatīvus gida pakalpojumus ne tikai iecerētajā tirdzniecības vietā - Jelgavas pils parka teritorijā.

Pamatojoties uz iepriekš konstatētajiem apstākļiem, tiesa uzskata, ka LLU pamatoti secināja, ka nav sniedzams saskaņojums suvenīru tirdzniecības vietas izvietošanai Jelgavas pils parka teritorijā.

Līdz ar to noraidāms pieteicēja prasījums par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru LLU saskaņotu suvenīru tirdzniecības vietas izvietošanu Jelgavas pils parka teritorijā, izdošanu.

[10] Tiesa, pamatojoties uz procesuālās ekonomijas principu, neanalizē pārējos lietas materiālos ietvertos apsvērumus, jo tie nevar ietekmēt tiesas nolēmumu pēc būtības.

[11] Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturtā daļa noteic, ja pieteicējs no valsts nodevas samaksas ar tiesas lēmumu bijis pilnīgi vai daļēji atbrīvots, pieteikuma noraidīšanas gadījumā pieteicējam ir pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā triju mēnešu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā.

Ar Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2016.gada 30.marta lēmumu *(lietas 31.?33.lapa)* pieteicējs daļēji atbrīvots no valsts nodevas samaksas, nosakot to 5 *euro* apmērā.

Ņemot vērā, ka pieteikums tiek noraidīts, pieteicējam uzliekams pienākums atmaksāt valstij valsts nodevu pilnā apmērā, tas ir, tās iztrūkstošajā

daļā – 23,46 *euro* apmērā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta ceturto daļu, 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda

Noraidīt /pers. A/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta, ar kuru Latvijas Lauksaimniecības universitāte saskaņotu suvenīru tirdzniecības vietas izvietošanu Jelgavas pils parka teritorijā, izdošanu.

Uzlikt pienākumu /pers. A/, personas kods /personas kods/, triju mēnešu laikā no sprieduma stāšanās spēkā atlīdzināt valstij valsts nodevu 23,46 *euro* apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Administratīvajā apgabaltiesā mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Jelgavas tiesu namā.

Tiesnesis A.Vīksne